

Badania cytohormonalne polegające na obserwacji hormonozależnych zmian zachodzących w komórkach nabłonka pochwy były kiedyś bardzo popularne i często stanowiły jedyny dostępny instrument diagnostyczny w ocenie np. prawidłowości cyklu płciowego u kobiety z uwzględnieniem występowania owulacji (jajeczkowania). Dziś w takich przypadkach wykonuje się po prostu ogólnie dostępne badania hormonalne.

Jednakże wydaje się, że badanie cytohormonalne wykonane we wczesnej ciąży ma odpowiednią wartość diagnostyczną w ocenie istnienia równowagi hormonalnej, warunkującej dalszy rozwój ciąży i może być pomocne w podjęciu decyzji co do stosowania leków hormonalnych „na podtrzymanie”. Oczywiście, w przypadkach wątpliwych może być uzupełnione oznaczeniem poziomu progesteronu we krwi.

Do badania pobiera się wymaz z błony śluzowej bocznych ścian pochwy. Pewne ograniczenia stawia współistnienie stanu zapalnego pochwy, krwawienie z dróg rodnych czy stosowanie leków dopochwowych.

Podkreślić należy, że badanie to nie ma nic wspólnego z popularną cytologią, do której pobiera się wymaz z szyjki macicy (badanie przesiewowe wykonywane w ramach profilaktyki raka szyjki macicy). Preparat jest barwiony inną techniką i wymaga od oceniającego odpowiedniej wiedzy i doświadczenia – innych, niż w przypadku oceny preparatów cytologicznych.